

POZOR!

Če opazite sumljiva bolezenska znamenja, pokličite fitosanitarne inšpektorje na **Območnih uradih Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin** ali na eno izmed ustanov **Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**.

OBMOČNI URADI Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

OU Ljubljana: 01 234 45 50	OU Maribor: 02 238 00 00
OU Kranj: 04 231 93 00	OU Murska Sobota: 02 521 43 40
OU Nova Gorica: 05 330 22 70	OU Ptuj: 02 798 03 60
OU Koper: 05 663 45 00	OU Celje: 03 425 27 70
OU Novo mesto: 07 393 42 25	OU Postojna 05 721 15 50

JAVNA SLUŽBA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA RASTLIN

Območje napovedi	Ustanova
Osrednja Slovenija in Splošne napovedi za vso Slovenijo	Kmetijski inštitut Slovenije Hacquetova 17, SI-1000 Ljubljana T: +386(0)1 280 5262 F: +386(0)1 280 5255 O: +386(0)1 28052 66/67/68/69 info@kis.si www.kis.si
Severovzhodna Slovenija	Kmetijsko gozdarski zavod Maribor Vinarska ulica 14, SI-2000 Maribor T: +386(0)2 228 4900 F: +386(0)2 251 9482 O: 090 93 98 12 info@kmetijski-zavod.si www.kmetijski-zavod.si
Celjska in Koroška regija	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije Cesta Žalskega tabora 2, SI-3310 Žalec T: +386(0)3 712 1600 F: +386(0)3 712 1620 O: +386(0)3 712 1660 tajnistvo@ihps.si www.ihps.si
Zahodna Slovenija	Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica Pri Hrastu 18, SI-5000 Nova Gorica T: +386(0)5 335 1200 F: +386(0)5 335 1260 O: 090 93 98 15 entolab@go.kgzs.si www.kmetijskizavod-ng.si
Jugovzhodna Slovenija	Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto Šmihelska cesta 14, SI-8000 Novo mesto T: +386(0)7 373 0570 F: +386(0)7 373 0590 tajnistvo@kgzs-zavodnm.si www.kmetijskizavod-nm.si

Viri fotografij: UVHVVR, KGZ Nova Gorica in SRAL de Corse

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Xylella fastidiosa

Neozdravljiva bakterijska bolezen oljk,
okrasnih in drugih lesnatih rastlin

POMEMBNO!

Kupujte rastline le pri znanih in preverjenih dobaviteljih!
Z odgovornim ravnanjem pomagamo varovati zdravje rastlin in naravo!

Kaj je *Xylella fastidiosa*?

Xylella fastidiosa je ena najbolj nevarnih bakterij na svetu, ki povzroča hude bolezni številnih lesnatih rastlin. Razširjena je v severni in južni Ameriki, v Evropi pa je bila ugotovljena v Apuliji na jugu Italije, v Franciji na Korziki in Azurni obali ter v Španiji v pokrajini Alicante in na Balearskih otokih.

Katere rastline okužuje?

Bakterija po vsem svetu okužuje več kot 350 vrst rastlin, v Evropi pa so bile okužbe ugotovljene na več kot 70 rastlinskih vrstah. Med njimi so gospodarsko pomembne kmetijske rastline, kot so oljka, vinska trta, mandljevcev, sliva, breskev, češnja. Okužuje tudi številne okrasne rastline, med njimi so oleander, rožmarin, mirta, sivka, mirtolistna grebenuša. Med gostitelji so tudi prosto rastoče rastline, npr. navadna žuka, divji špargelj in druge.

Kako se prenaša?

Bakterijo lokalno širijo žuželčji prenašalci, v Evropi je najbolj pomembna navadna slinarica (*Phylloxera spumarius*), ki je razširjena tudi pri nas. S sesanjem na okuženih rastlinah sprejme bakterije in jih prenese na zdrave rastline. Na večje razdalje bakterijo prenesemo z okuženimi sadikami, potaknjenci ali cepiči.

NE TVEGAJTE!

Kadar potujete, ne prinašajte domov rastlin, ker se v njih lahko skrivajo bolezni in škodljivci!

Kje živi in kakšna bolezenska znamenja povzročata?

Bakterija živi in se razmnožuje v prevodnem tkivu rastlin, kjer preprečuje pretok vode in hranilnih snovi. Na okuženih rastlinah se pojavijo ožigi, nato sušenje listov ter napredujoče odmiranje posameznih delov rastlin. Nekatere rastline lahko propadejo. Bolezenska znamenja so včasih netipična in jih ne moremo ločiti od splošnih znakov sušenja. Nekatere gostiteljske rastline ne kažejo znakov okužbe.

Kakšno škodo povzročata?

Povzročata neozdravljivo bolezen oljk ter številnih okrasnih in drugih lesnatih rastlin. Okužene rastline se sušijo, nekatere lahko propadejo.

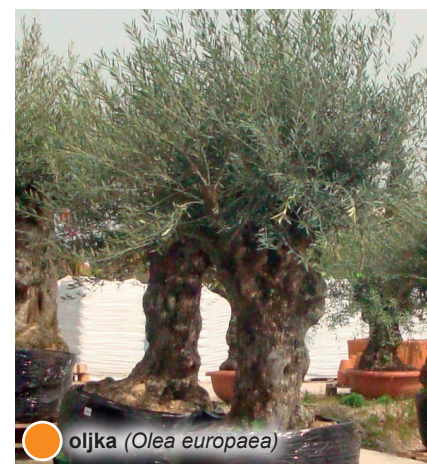
Kakšni so ukrepi v Evropski uniji?

V EU veljajo posebni nujni ukrepi z namenom, da se prepreči njeno nadaljnje širjenje na nova območja. Ukrepi med drugim določajo obvezno uničenje okuženih rastlin na okuženih območjih. Za več kot 200 rastlinskih vrst veljajo stroge omejitve pri premeščanju z območij, kjer so bile odkrite okužbe.

Več o bakteriji *Xylella fastidiosa* je na spletni strani:

<http://www.uvhvvr.gov.si/>

Pogosto okužene rastline

oljka (*Olea europaea*)

oleander (*Nerium oleander*)

mirtolistna grebenuša (*Polygala myrtifolia*)

navadna žuka (*Spartium junceum*)

sivka (*Lavandula*)

rožmarin (*Rosmarinus officinalis*)